

Tillgång till kulturarvet begränsas av kunskapsbrist i utredning

Idag skriver Svenska Arkivförbundets generalsekreterare Amanda Vesterlund på SvD Debatt om ett lagförslag som riskerar att försvåra tillgången till kulturarvet, forskningens möjligheter och den ideella sektorns förutsättningar.

- Det bör vara självklart att civilsamhällets, näringslivets och privatpersoners arkiv är en del av vårt gemensamma kulturarv, och att de arkivinstitutioner som specialiserat sig på den typen av arkiv räknas till kulturarvsinstitutioner. Men så är inte fallet när man läser de resonemang som förs av utredningen för Inskränkningar i upphovsrätten, säger Amanda Vesterlund, generalsekreterare för Svenska Arkivförbundet.

Lagförslaget om inskränkningar i upphovsrätten handlar om att det under vissa omständigheter är tillåtet att använda upphovsrättsskyddat material utan tillstånd från upphovsrättsinnehavaren. Det motiveras utifrån det allmännas eller den enskildes intresse. Dessa inskränkningar föreslås ges till museer och bibliotek – men endast de offentliga arkiven. De enskilda arkivinstitutionerna, såsom Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Näringslivsarkiv i Norrland, Lokalhistoriska arkivet i Hässleholm, med flera, föreslås inte att omfattas av bestämmelserna.

- I praktiken betyder det att enskilda arkivinstitutioner inte får kopiera en stöldbegärlig affisch, utan måste tillhandahålla originalet trots risken det innebär. Enskilda arkivinstitutioner får inte skanna fotografier för att sortera och beskriva dessa i en databas, säger Amanda Vesterlund. Det kommer att resultera i en första och andra klassens arkiv i Sverige – och sämre förutsättningar för forskning.

Svenska Arkivförbundet anser att Justitiedepartementet måste ta hänsyn till förbundets invändningar innan den slutliga utformningen av lagförslaget.

Läs debattartikeln: <https://www.svd.se/debatt>

Läs betänkandet: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2024/01/sou-20244/>

Om Svenska Arkivförbundet

Svenska Arkivförbundet är riksorganisation för den enskilda sektorns arkiv. Den enskilda arkivsektorn omfattar näringslivets, civilsamhällets och privatpersoners arkiv. Förbundet organiserar ca 150 arkivinstitutioner, museer, bibliotek, företag, trossamfund, organisationer och privatpersoner. Det som utmärker den enskilda arkivsektorn är att arkiveringen är frivillig både för arkivskaparna och arkivbevararna. Därför arbetar Svenska Arkivförbundet med att skapa goda förutsättningar för enskild arkivverksamhet i hela landet.

Kontakt

Amanda Vesterlund

Generalsekreterare

073-424 44 00

amanda.vesterlund@arkivforbundet.se